

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ОЦЕНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1.1. ДАТУМ И ОРГАН КОЈИ ЈЕ ИМЕНОВАО КОМИСИЈУ

Одлуком бр. 3499/1, донетом на седници одржаној дана 2. 12. 2024., Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду образовало је Комисију за оцену докторске дисертације докторанда **Иване Зечевић** под насловом **Irony as a Feature of Postmodernism in the Prose of Julian Barnes (Иронија као постмодернистички поступак у прози Џулијана Барнса)**, урађену под менторским руковођењем др Зорана Пауновића.

1.2. САСТАВ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Александра Јовановић

Звање: редовни професор

Ужа научна област: Енглеска и америчка књижевност

Датум избора у звање: 2017

Установа на којој је запослен: Филолошки факултет у Београду

2. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Наташа Шофранац

Звање: доцент

Ужа научна област: Енглеска књижевност

Датум избора у звање: 2020

Установа на којој је запослен: Филолошки факултет у Београду

3. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Тијана Парезановић

Звање: ванредни професор

Ужа научна област: Енглеска и америчка књижевност

Датум избора у звање: 2020

Установа на којој је запослен: Алфа БК универзитет

4. ЧЛАН КОМИСИЈЕ:

Име и презиме: Зоран Пауновић
Звање: академик, редовни професор
Ужа научна област: Енглеска и америчка књижевност
Датум избора у звање: 2006

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име (име једног родитеља) презиме:	Ивана (Момчило) Зечевић
Датум и место рођења:	07.06.1977, Крушевац
Наслов мастер рада:	<i>Mr. Stevens, please take the stand: Dignity or tragedy in the novel The Remains of the Day</i>
Датум одбране мастер рада:	01.04.2013.
Установа где је одбрањен мастер рад:	Филолошки факултет, Универзитет у Београду
Научна област из које је стечено академско звање мастера:	Филолошке науке

III СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА који су објављени или прихваћени за објављивање у оквиру рада на докторској дисертацији

- Мастер рад под називом *Mr. Stevens, please take the stand: Dignity or tragedy in the novel The Remains of the Day* објављен у *Аналима Филолошког факултета* са 2013. годину
- The Noise of Time* by Julian Barnes or *Why Shostakovich Never Laughs* – прихваћен за објаву у часопису *Лунар*, 85. број (2024)

IV НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Irony as a Feature of Postmodernism in the Prose of Julian Barnes (Иронија као постмодернистички поступак у прози Џулијана Барнса),

V ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предмет проучавања ове с великом посвећеношћу и по свему узорно сачињене научне студије јесте да испита дела Џулијана Барнса кроз призму постмодернизма, а са посебним освртом на иронију као истакнуту карактеристику поменутог књижевног правца. Конкретно, истраживање се бави питањем постмодернистичке ироније и утврђује у којој мери Џулијан Барнс користи иронију и у којој мери или, другачије речено, да ли је иронично озбиљан или озбиљноироничан.

Дисертација нам приближава Барнсова дела кроз контекст постмодернистичке ироније, и у перспективи у којој до сада нису детаљно истраживана. Студија има за циљ да препозна и потврди кључне принципе постмодернизма, као и да дефинише специфичну употребу ироније код Џулијана Барнса у оквиру тих принципа. Уводно поглавље представља теоријски оквир за ово истраживање, осолоњен на савремене теоријске критике постмодернизма и ироније. Ово поглавље, такође, позиционира иронију у њеном савременом контексту. Тај теоријски контекст примењен је у свеобухватној анализи одабраних дела Џулијана Барнса, а то су: *Историја света у 10 ½ поглавља*, *Енглеска*, *Енглеска*, *Шум времена*, *Елизабет Финч*, као и збирка прича *Пулс*. Наведена дела издвојена су као репрезентативна у погледу пишчевог ироничног приступа стваралаштву и сагледавању живота. Методологија се примарно ослања на компаративни приступ, узимајући у обзир интертекстуалност у постмодернизму, као и феноменолошку и формалну анализу књижевног корпуса. Истраживање нуди критички преглед поменутих дела, уз референце на друга значајна дела Џулијана Барнса. Истакнути су постмодернистички и иронични елементи, како би се дефинисало оно што се може назвати „Барнсовом иронијом“.

Позиционирањем Џулијана Барнса унутар постмодернистичке традиције, као и анализом његове јединствене примене ироније, ова дисертација несумњиво даје важан допринос дубљем разумевању пишчевог књижевног опуса и његовог значаја истог у ширем контексту савремене књижевности.

VI ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Дисертација се бави истраживањем постмодернистичких одлика прозе Џулијана Барнса, уз ослањање на теоријске поставке аутора попут Линде Хачн и Брајана Макхејла. Посебна пажња посвећена је извођењу доказа за исправност следећих хипотеза:

- одсуство мимезиса у постмодерној уметности и одвикавање од идеје да истина постоји независно од уметности и живота, само је треба открити;
- одсуство „мастер“ наратива, неповерење према миту и општеприхваћеној истини;
- критички однос према прошлости и њено сагледавање које није носталгично, нити антиквитетно, већ је контекстуализовано и иронично;
- брисање граница између жанрова, елите и масе, реализма и имагинације;
- испитивање постмодернизма са онтолошког становишта;
- одсуство амбиције давања коначних одговора на епистемолошка и онтолошка питања;
- истакнуто место и велики значај ироније у прози Џулијана Барнса.

VII КРАТАК ОПИС САДРЖАЈА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ова дисертација истражује однос између ироније и постмодернизма, на примерима књижевних дела Џулијана Барнса. Истраживање је имало за циљ да анализира Барнсов опус како би идентификовало и карактерисало примере ироније, у крајњој линији дефинишући оно што називамо *Барнсовом иронијом*. Основна претпоставка овог рада је да иронију не треба посматрати само као реторичку фигуру, већ као облик ангажовања и став који подстиче читаоце да преиспитају стварности приказане у књижевним делима. Дисертација позиционира иронију у ширем постмодернистичком контексту, пружајући историјски преглед ради праћења њене еволуције, показујући истовремено како класични концепти ироније из хеленистичког и римског периода и даље имају релевантност у савременом добу.

Истраживање се ослања на теоријске оквире научника као што су Линда Хачн, Брајан Макхејл, Клер Колбрук и остали, који разматрају улогу ироније у постмодерној књижевности. Теорија ироније као дискурзивне конструкције Линде Хачн представља темељ анализе,

илуструјући како иронија истовремено критикује и подржава конвенције које привидно подрива. Макхејлов допринос наглашава прелазак у постмодернизму са епистемолошких на онтолошке доминанте, пружајући увид у то како иронија функционише у брисању граница између стварности и фикције. Филозофска перспектива Клер Колбрук наглашава способност ироније да дестабилизује истину и преобликује тумачења.

У анализи Барнсових дела, ова дисертација примењује нетрадиционалан приступ, искључујући његов највише проучаван роман *Флоберов папагај*, и уместо тога усредсређује се на мање истражена дела. Иако је поменути роман изостављен, бројне референце на њега биле су неопходне ради успостављања континуитета у Барнсовом уметничком и филозофском стваралаштву. Посебно поглавље у Уводу дисертације посвећено је овој књизи, истичући њене метафикционалне карактеристике и ироничну критику историјске истине и уметничке репрезентације. Одабир корпуса, који обухвата романе *Историја света у 10 ½ поглавља*, *Енглеска*, *Енглеска*, *Шум времена*, *Елизабет Финч*, и збирку прича *Пулс*, омогућава свеобухватније разумевање Барнсове доследности у темама и наративним техникама.

Дисертација користи компаративну методологију, узимајући у обзир интертекстуалност у постмодернизму и комбинацију интерне (феноменолошке) и екстерне (формалне) анализе књижевног корпуса. Свако дело је истражено у контексту постмодернистичке ироније, с посебним освртом на теме као што су скептицизам према историји, комодификација културе и испреплетеност личног и колективног памћења. Истраживање истиче Барнсову способност да подрива наративне конвенције и преиспитује традиционалне концепте историје, идентитета и аутентичности.

У свом закључку, ова дисертација позиционира Џулијана Барнса као писца који вешто балансира ироничну дистанцу и дубоку интроспекцију, комбинујући хумор и филозофску дубину. Истраживање је показало да је Барнсово стваралаштво оличење суштине постмодернистичке ироније – како као средства деконструкције, тако и као начина обликовања нових наратива. Ова дисертација пружа нове увиде у Барнсову употребу ироније, истичући његову наративну разноликост и филозофска истраживања, те је несумњиво да ће служити као користан ресурс за будућа истраживања његовог дела.

VIII ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација ***Irony as a Feature of Postmodernism in the Prose of Julian Barnes*** (**Иронија као постмодернистички поступак у прози Џулијана Барнса**), кандидаткиње **Иване Зечевић** својим многоструко значајним увидима и дOMETИМА нуди снажан подстицај за ново критичко промишљање књижевног опуса Џулијана Барнса, као и читаве постмодернистичке књижевности. Стога ова дисертација несумњиво представља истински вредан, оригиналан допринос српској англистици и науци о књижевности у широком академском контексту.

IX ПРОВЕРА ОРИГИНАЛНОСТИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

На основу *Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду* и налаза у извештају из програма *iThenticate*, којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације ***Irony as a Feature of Postmodernism in the Prose of Julian Barnes*** (**Иронија као постмодернистички поступак у прози Џулијана Барнса**), аутора **Иване Зечевић**, констатовано је да утврђено подударање текста износи 5%.

Овај степен подударности последица је присуства цитата, личних имена, библиографских података о коришћеној литератури, те такозваних општих места и података, што је у складу са Чланом 9. Правилника.

На основу изнетог, а у складу са ставом 2 Члана 8. *Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду*, извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

X ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Комисија за оцену докторске дисертације констатује да је дисертација **Irony as a Feature of Postmodernism in the Prose of Julian Barnes (Иронија као постмодернистички поступак у прози Џулијана Барнса)**, кандидаткиње **Иване Зечевић** оригинално и самостално научно дело и да су се стекли услови за њену јавну одбрану.

Комисија стога предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати с позитивном оценом Извештај о оцени докторске дисертације под насловом „**Irony as a Feature of Postmodernism in the Prose of Julian Barnes (Иронија као постмодернистички поступак у прози Џулијана Барнса)**”, коју је урадила кандидаткиња **Ивана Зечевић** под менторством др Зорана Пауновића и да је, у складу са прописима, упути Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на разматрање.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. _____
др Александра Јовановић
председник Комисије
2. _____
др Наташа Шофранац
члан Комисије
3. _____
др Тијана Парезановић
члан Комисије
4. _____
Др Зоран Пауновић
члан Комисије